

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Petru Ursache,
Judecători Iurie Diaconu, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Elena Covalenco,

cu participarea:

procurorului Nicolae Suvac,
inculpatului Repida Alexandru,
avocatului Liuba Josu,
interpret Larisa Rusnac,

a judecat în ședință publică recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2013, declarat de condamnatul

Repida Alexandru Gheorghe, născut la
15 iulie 1974 în or. Anenii Noi, locuitor al s. Leca, r-nul
Cantemir, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat:

1) la 06 noiembrie 2001 prin sentința Judecătoriei
Botanica, mun. Chișinău, în baza art. 120 alin. 2 Cod penal
(1961) la 5 ani închisoare.

Termenul de examinare a cauzei
în instanța de fond: 05 iunie – 27 septembrie 2012,
în instanța de apel: 12 noiembrie 2012 - 22 februarie 2013,
în instanța de recurs: 28 mai – 08 octombrie 2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Inculpatul și avocatul au solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Procurorul a optat pentru respingerea recursului.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cantemir din 27 septembrie 2012, Repida Alexandru a fost condamnat în baza art. 201/1 alin. (3) lit. a), 79 Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, începînd cu 27 septembrie 2012.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 08 decembrie 2011, orele 16.00, aflându-se la domiciliul său din s. Leca r-nul Cantemir, în cadrul unui conflict, inculpatul Repida Alexandru intenționat i-a aplicat concubinului mamei sale, Bejenar Nicolae, lovituri puternice în regiunea feței și ochiului stîng, cauzîndu-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 201/1 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății.

Fiind audiat în ședința de judecată, inculpatul a recunoscut vina integral.

Partea vătămată a declarat în ședința de judecată că pe inculpat l-a iertat și nu dorește ca acesta să fie privat de libertate.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerare gravitatea infracțiunii săvîrșite, că antecedentul penal al inculpatului este stins, că el a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, este caracterizat pozitiv. Totodată a ținut cont și de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatului, că anterior a fost condamnat și antecedentul penal este stins.

Instanța a apreciat drept circumstanță excepțională ilegalitatea și imoralitatea acțiunilor părții vătămate, care a provocat conflictul și infracțiunea respectivă. Astfel, ca concubin al mamei inculpatului, locuind în casa acestuia, insista ca inculpatul și fratele său mai mic să părăsească casa ce le aparține cu drept de proprietate.

Circumstanțe agravante, instanța de judecată nu a constatat.

Instanța, pornind de la scopul pedepsei de restabilire a echității sociale, a conchis că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă numai în condițiile izolării de societate, dar cu stabilirea unei pedepse sub limita minimă prevăzută de lege, în conformitate cu prevederile art. 79 Cod penal.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă conform prevederilor art. 34 alin. (2) lit. b), 82 alin. (2) Cod penal de 10 ani închisoare.

Apelantul a invocat că instanța de fond a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blîndă, deoarece nu a luat în considerare că inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă și că în acțiunile lui persistă starea de recidivă periculoasă, prevăzută la art. 34 alin. (2) lit.) Cod penal.

Instanța urma să țină cont de faptul că inculpatul a fost condamnat anterior pentru o infracțiune intenționată gravă și a săvîrșit din nou, cu intenție, o infracțiune deosebit de gravă.

Astfel, la 06 noiembrie 2001 inculpatul a fost condamnat în baza art. 120 alin. 2 Cod penal (1961) la 5 ani închisoare, executînd pedeapsa integral.

Așadar, antecedentul penal al inculpatului nu era stins la data comiterii infracțiunii, adică la 08 decembrie 2011, deoarece, potrivit art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, termenul de stingere a antecedentului penal pentru comiterea unei infracțiuni grave este de 6 ani de la momentul executării pedepsei cu închisoarea.

Art. 82 alin. (2) Cod penal prevede modalitatea stabilirii termenului de pedeapsă în cazul recidivei periculoase, acesta fiind de cel puțin 2/3 din maximul celei mai aspre pedepse, care în cazul art. 201/1 alin. (3) lit. a) Cod penal este de 15 ani închisoare.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2013, apelul a fost admis, casată sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Repida Alexandru, condamnat în baza art. 201/1 alin. (3) lit. a) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa de 10 ani închisoare.

Instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei instanța de fond nu a verificat faptul dacă antecedentul penal al inculpatului este stins.

Anterior, prin sentința Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2001, inculpatul a fost condamnat pe art. 120 alin. 2 Cod penal (1961), adică pentru comiterea unei infracțiuni intenționate de grave, la 5 ani închisoare cu executare.

Potrivit certificatului eliberat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, inculpatul a fost eliberat la 25 iunie 2006 în legătură cu executarea pedepsei.

Ultima infracțiune, intenționată și deosebit de gravă, a fost comisă de inculpat la 08 decembrie 2011, adică peste 5 ani 5 luni de la executarea pedepsei nominalizate.

Conform art. 111 alin. (1) Cod penal, stingerea antecedentului penal pentru persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave are loc dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei.

Astfel, inculpatul are un antecedent penal pentru săvârșirea infracțiunii intenționate grave și, în conformitate cu art. 34 alin. (2) lit. b) Cod penal, se constată recidivă periculoasă.

Conform art. 82 alin. (2) Cod penal, mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă este de cel puțin două treimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Codul penal.

Totodată, instanța de apel a constatat lipsa circumstanței excepționale și a temeiurilor de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal, deoarece: *„acțiunile victimei doar au provocat cearta și infracțiunea inculpatului”*.

La stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, că inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă, de motivele comiterii infracțiunii, că el a fost provocat de acțiunile ilegale ale părții vătămate față de mama inculpatului, de personalitatea inculpatului care este caracterizat pozitiv, că el anterior a fost judecat și a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, că s-a căit sincer și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, circumstanțele ce permit stabilirea pedepsei sub formă de închisoare în limita minimă prevăzută de 82 alin. (2) lit. b) Cod penal – 10 ani închisoare.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a specificat că concluzia instanței de apel este neîntemeiată și contravine art. 8, 10 Cod penal, care prevăd că legea penală care înăsprește

pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

În acest caz instanța de apel trebuia să aplice prevederile art. 54 alin. (7) Cod penal (1961), care stabilește ca neavând antecedente penale persoanele care au fost condamnate la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani dar nu mai mare de 6 ani, dacă în curs de 5 ani din ziua executării pedepsei nu au săvârșit o nouă infracțiune.

El a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2001 pe art.120 alin. (2) Cod penal (1961), la 5 ani închisoare și eliberat din penitenciar la 25 iunie 2006 în legătură cu executarea pedepsei.

Ultima infracțiune a fost comisă la 08 decembrie 2011, adică peste 5 ani și 5 luni, deci antecedentul penal era stins.

Instanța de fond corect a aplicat prevederile art. 79 Cod penal, deoarece a constatat drept circumstanțe excepționale acțiunile victimei, care a provocat infracțiunea prin acțiunile sale ilegale față de mama inculpatului.

La fel, recurentul a invocat că instanța de fond, judecând cauza, a încălcat mai multe norme de procedură penală, inclusiv dreptul lui la interpret și apărare, și a sfidat faptul că pe caz nu există dovezi că el ar fi membru familiei părții vătămate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția și cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

În primul rînd, conform art. 10 alin. (2) Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Aceste prevederi legale au fost ignorate de către instanța de apel.

Or, din materialele cauzei rezultă că inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2001 în baza art.120 alin. (2) Cod penal (1961), adică pentru săvârșirea unei infracțiuni grave potrivit art. 7/1 Cod penal (1961) și art. 16 alin. (4) Cod penal (2003), la 5 ani închisoare, fiind eliberat din penitenciar la 25 iunie 2006 în legătură cu executarea pedepsei (pct. 2 și 4 din decizie).

Inculpatul a comis infracțiunea în cauza de pe rol la 08 decembrie 2011, adică peste 5 ani și 5 luni din ziua executării pedepsei penale anterioare (*pct. 2 din decizie*).

Conform art. 111 alin. (1), lit. h) a Codului penal în vigoare din anul 2003, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei.

Însă, potrivit art. 54 pct. 7) Cod penal (1961), se consideră ca neavând antecedente penale persoanele care au fost condamnate la privațiune de libertate pe un termen mai mare de trei ani, dar nu mai mare de șase ani, dacă în curs de 5 ani din ziua executării pedepsei nu au săvârși o nouă infracțiune.

Rezultă că stipulările legii penale noi, prevăzute la art. 111 alin. (1), lit. h) Cod penal (2003), dat fiind că stabilesc un termen mai mare, de 6 ani, pentru stingerea antecedentului penal, înrăutățește situația inculpatului și, în temeiul art. 10 Cod penal, nu are efect retroactiv, iar față de ultimul urmează a fi aplicate prevederile art. 54 pct. 7) Cod penal (1961).

Conform art. 34 alin. (1), (2) lit. b), alin. (5) lit. d) Cod penal, se consideră recidivă periculoasă dacă persoana cu antecedente penale, anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune deosebit de gravă. La stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale stinse.

Prin urmare, la data comiterii infracțiunii noi - 08 decembrie 2011, antecedentul penal al inculpatului era stins, deoarece trecuse 5 ani și 5 luni din ziua executării pedepsei penale precedente și, astfel, instanța de apel neîntemeiat a constatat în cazul inculpatului prezența recidivei periculoase.

În al doilea rând, conform art. 78 alin. (5), 79 alin. (3) Cod penal, 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe atenuante excepționale, pedeapsa poate fi aplicată conform prevederilor art. 79 Cod penal. Ținând cont de circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei prevăzute pentru infracțiunea respectivă. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prescripții legale la fel au fost sfidate de către instanța de apel.

Astfel, instanța de fond, în vederea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal față de inculpat, a constatat drept circumstanță excepțională: *„illegalitatea și imoralitatea acțiunilor părții vătămate, care a provocat conflictul și infracțiunea respectivă. Astfel, ca concubin al mamei inculpatului, locuind în casa acestuia, insista ca inculpatul și fratele său mai mic să părăsească casa ce le aparține cu drept de proprietate”* (*pct. 2 din decizie*).

Totodată, instanța de apel a indicat în decizia contestată că circumstanțe excepționale și temeiuri de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal pe caz lipsesc, deoarece: *„acțiunile victimei doar au provocat cearta și infracțiunea inculpatului”* (*pct. 4 din decizie*).

Circumstanțele menționate denotă că instanța de apel nu și-a argumentat și motivat în niciun fel concluziile sale privind aspectul vizat.

Prin urmare, decizia atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare a pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de apel este individualizată contrar prevederilor legale, fiind greșit admis apelul procurorului.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.

Erorile de drept comise de instanța de apel, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, impun, astfel, soluția casării totale a deciziei contestate și menținerea sentinței instanței de fond, pe motiv că apelul declarat de procuror a fost greșit admis de către instanța de apel.

În același timp se reține că argumentele recurentului că instanța de fond, judecînd cauza, a încălcat mai multe norme de procedură penală, inclusiv dreptul lui la interpret și apărare, și a sfidat faptul că pe caz nu există dovezi că el ar fi membru familiei părții vătămate sunt neîntemeiate, deoarece inculpatul nu a atacat sentința cu apel, iar potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, pot fi invocate în recurs doar acele temeuri care au fost invocate și în apel (*pct. 3 și 5 din decizie*).

7. Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de condamnatul Repida Alexandru Gheorghe, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2013 și menține sentința Judecătoriei Cantemir din 27 septembrie 2012.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică din 05 noiembrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Elena Covalenco

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

08 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Petru Ursache,
Judecători Iurie Diaconu, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Elena Covalenco,

cu participarea:

procurorului Nicolae Suvac,
inculpatului Repida Alexandru,
avocatului Liuba Josu,
interpret Larisa Rusnac,

a judecat în ședință publică recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2013, declarat de condamnatul

Repida Alexandru Gheorghe, născut la
15 iulie 1974 în or. Anenii Noi, locuitor al s. Leca, r-nul
Cantemir, cetățean al R. Moldova, anterior judecat:

1) la 06 noiembrie 2001 prin sentința Judecătoriei
Botanica, mun. Chișinău în baza art. 120 alin. 2 Cod penal
(1961) la 5 ani închisoare.

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>05 iunie – 27 septembrie 2012,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>12 noiembrie 2012 - 22 februarie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>28 mai – 08 octombrie 2013.</i>

Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de condamnatul Repida Alexandru Gheorghe, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2013 și menține sentința Judecătoriei Cantemir din 27 septembrie 2012.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 05 noiembrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Elena Covalenco